# РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 38.806.004 Миколаївського національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України» на правах рукопису за спеціальністю 051 Економіка 19 жовтня 2022 року.

**Бурковська Анна Іванівна**, 1994 року народження, громадянка України, освіта повна вища. У 2018 році закінчила Миколаївський національний аграрний університет та здобула ступінь магістра за спеціальністю 073 Менеджмент.

З 2018 по 2022 рік виконувала у Миколаївському національному аграрному університеті освітньо-наукову програму «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Працює асистентом кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету з 2020 року до цього часу.

Дисертацію виконано у Миколаївському національному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв.

Науковий керівник – **Шебаніна Олена В'ячеславівна**, доктор економічних наук, професор, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету.

Здобувач має 27 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України, 4 статті, що індексуються у науко метричній базі даних Web of Science, у періодичних виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу (Литовська Республіка), 20 публікацій у збірниках матеріалів конференцій:

1. Шебаніна О. В. та Бурковська А. І. (2018). Регулювання потенціалу виробництва сільськогосподарської продукції на основі індикаторів продовольчої безпеки. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. № 3(99). С. 4-11. DOI: 10.31521/2313-092X/2018-3(99) (0,5 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено розрахунок індикаторів продовольчої безпеки; 0,25 д.а.).

2. Caruso D., Lunkina T., Burkovska A. and Burkovska A. (2020). Assessment of the Influence of the National Bank of Ukraine Monetary Policy on Food Security ofthe State. *Accounting and Finance*. №4 (90), P. 45-51. DOI: 10.33146/2307-9878-2020-4(90)-45-51 (0,44 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено кореляційно-регресійний аналіз залежності стану продовольчої безпеки від монетарної політики НБУ; 0,11д.а.).

3. Lunkina T., Burkovska A. and Burkovska A. (2020). Features of forming socio responsible behavior in the consumer of organic production of the agricultural sector in Ukraine. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. №1(105). С. 11-18. DOI: 10.31521/2313-092X/2020-1(105)-2 (0,5 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено дослідження поведінки споживачів шляхом опитування; 0,17д.а.).

4. Shebanina O., GolubevaO., BurkovskaA. and RadzeviciusG. (2018). The investment in the meat sector in the context of foodsecurity in Ukraine. *Management Theoryand Studies for Rural Businessand Infrastructure Development*. № 40(3). P. 393-402.DOI:https://doi.org/10.15544/mts.2018.37 (0,62 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено прогнозування потреби в інвестиціях у тваринництво; 0,16д.а.).

5. Shebanina O., Klyuchnik A., BurkovskaA., Caruso D. and BurkovskaA. (2018). Providing labor income as a supporting factor of the foodsecurity. *Management Theory and Studies for Rural Businessand Infrastructure Development*. № 40(4).P. 597-608.DOI:http://doi.org/10.15544/mts.2018.52(0,75 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено оцінку квинтильних груп споживачів за рівнем доходів; 0,15д.а.).

6. Burkovska A., Ciccullo F., Shebanina O., LunkinaT. and BurkovskaA. (2019). Modeling the System of Social Stability Through the FoodSafety Paradigm. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. № 41(4).P. 474-486.DOI:https://doi.org/10.15544/mts.2019.38 (0,81 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз результатів опитування респондентів щодо продовольчої безпеки; 0,16 д.а.).

7. Burkovska A., Shebanina O., Lunkina T., Burkovska A. (2021). Ensuring foodsecurity in the context of the sustainable development of agriculture.*Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. №3(44). P.337-345. DOI:https://doi.org/10.15544/mts.2021.%2030 (0,56 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз впливу сільського господарства на довкілля; 0,14д.а.).

8.Бурковська А. І. Ефективне використання земельних ділянок територіальними громадами у контексті продовольчої безпеки України. *Розвиток територіальних громад в умовах децентралізації: правові, економічні та соціальні аспекти*: зб. Матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 13-14 груд. 2018 р. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 191-193. (0,19 д. а.).

9. Бурковська А. І. Забезпечення продовольчої стабільності держави в умовах глобалізації. *Проблеми обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в умовах глобалізації економіки:* зб. Матеріалів ІІ Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 25 лют. 2019 р. Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського, 2019. С. 629-632. (0,25 д. а.).

10. Бурковська А. І. Підходи до встановлення рівня прожиткового мінімуму в контексті продовольчої безпеки України. *Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет*

*державної політики децентралізації:* зб. Матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 4 груд. 2018 р. Житомир: ЖНАУ, 2018. С. 371-374. (0,25 д. а.).

11.Бурковська А. І. Інвестиційне забезпечення органічного виробництва у сільськогосподарських підприємствах в контексті продовольчої безпеки України. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва:* зб. Матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф., 30 лист. 2018 р. Харків: ХНАДУ, 2018. С. 104-105. (0,13 д. а.).

12.БурковськаА.
I. The need for financial supply of modernization of agricultural enterprises in the context of food security in Ukraine. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку:* зб. Матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., 20-21 лист. 2018 р. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 74-75. (0,13 д. а.).

13.ShebaninaO. and BurkovskaA. Priceregulation of agrarian market sin the context of food security in Ukraine. *The 8th International Conference on Monitoring, Modeling and Management of Emergent Economy (M3E2 2019):* зб. Матеріалів наук.-практ. конф., 22-24 трав. 2019р. Одеса: SHS Web of Conferences, 2019. С. 1-6.(0,38 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено дослідження цінового регулювання на продовольчих ринках; 0,19д.а.).DOI:https://doi.org/10.1051/shsconf/20196503002

14. Бурковська А. І. Розвиток системи утилізації відходів як складова забезпечення продовольчої безпеки країни. *Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції*: зб. Матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 15-17 травн. 2019 р. Миколаїв: МНАУ, 2019. С. 24-27. (0,25 д. а.).

15. Бурковська А. І. Лібералізація оподаткування сільськогосподарських підприємств як інструмент підтримки продовольчої безпеки держави. *Облік, аудит, аналіз: сучасні проблеми теорії та практики*: зб. Матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 16 трав. 2019 р. Миколаїв: МНАУ, 2019. С. 59-62.(0,25 д. а.).

16. Бурковська А. І. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності в Україні як інструмент забезпечення продовольчої безпеки. *Сучасна парадигма публічного управління*: зб. Матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 жовт. 2019 р. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. С. 189-191. (0,19 д. а.).

17. Бурковська А. І. Продовольча безпека держави як детермінанта соціальної стабільності та її індикатори. *Молодіжна наука у контексті суспільно-економічного розвитку країни:* зб. Матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 22 лист. 2019 р. Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2019. С. 56-57. (0,13 д. а.).

18. Бурковська А. І. Економічні передумови забезпечення продовольчої безпеки в Україні. *Сучасні напрями розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України:* зб. Матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 21 лист. 2019 р. Харків: ХНАДУ, 2019. С. 88-89. (0,13 д. а.).

19. Burkovska A.V. and Burkovska A. I. NBU`sdis countrateasamechanismofinfluence on food security in Ukraine. *Механізми управління розвитком територій:* зб. Матеріалів наук.-практ. конф., 20 лист.

2020 р. Житомир: ПНУ, 2020. С. 33-36. (0,25 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз динаміки зміни облікової ставки та її вплив на продовольчу безпеку; 0,13д.а.).

20. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Аспекти підготовки здобувачів освіти, свідомих проблем продовольчої безпеки. *Організаційно-методологічне забезпечення підготовки фахівців: тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення:* зб. Матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 18 лист. 2020 р. Харків: ХНАДУ, 2020. С. 292-294. (0,19 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз літературних джерел дослідження; 0,1 д.а.).

21. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Економічні виклики раціональному споживанню в умовах пандеміїCOVID-19. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці:* зб. Матеріалів І Всеукр. наук.-практ. конф., 7 груд. 2020 р. Київ: ДУІТ, 2020. С. 271-272. (0,13 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено збір та аналіз даних для дослідження; 0,07д.а.).

22. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Аналіз трансформації харчових звичок у світі внаслідок пандемії COVID-19. *Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці:* зб. Матеріалів XVI Всеукр. наук.-практ. конф., 9 груд. 2020 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. С. 567-570. (0,25 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено збір та аналіз інформації щодо особливостей споживання у період пандемії; 0,13д.а.).

23. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Інвестиційне забезпечення продовольчої безпеки України: проблеми та перспективи. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні:* зб. Матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., 2021 р. Вінниця: ВНТУ, 2021. С. 342-344. (0,19 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено теоретичний аналіз літературних джерел; 0,1 д.а.).

24. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Моделювання продовольчої безпеки в контексті принципів сталого розвитку сільського господарства. *Синергетичні драйвери розвитку обліку, податкового аудиту та бізнес-аналітики:* зб. Матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 квіт. 2021 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 460-463. (0,25 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз літературних джерел; 0,13 д.а.).

25. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Управління змінами на сучасних підприємствах ресторанного бізнесу США в контексті продовольчої безпеки. *Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід*: зб. Матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 28 трав. 2021 р. Харків: ХНАДУ, 2021. С. 120-122. (0,19 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено аналіз літературних джерел; 0,1 д.а.).

26. Бурковська А. І., Бурковська А. В. Перспективи розвитку ринку органічної продукції на прикладі Франції. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку*: зб. Матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 2021 р. Одеса: Державний університет «Одеська

політехніка», 2021. С. 120-122. (0,19 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено збір та аналіз даних дослідження; 0,1д.а.).

27. Бурковська А. І., Бурковська А. В.ВпливпандеміїCOVID-19 на стан продовольчої безпеки у світі. Економіка, освіта, технології в контексті глобальних викликів: зб. Матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 верес. 2021 р.. Черкаси: Черкаський державний бізнес-коледж, 2021. С. 65-66. (0,13 д. а.). (Особистий внесок автора: здійснено збір та аналіз даних дослідження; 0,07 д.а.).

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. **Вишневська Ольга Миколаївна**, доктор економічних наук, професор, декан обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, голова ради, надала позитивну оцінку на дисертаційну роботу та зазначила, що авторові доцільно було б більше уваги приділити оцінці параметрів глобальної конкурентоспроможності та ролі ТНК у формуванні ринкових позицій учасників ринку, гарантуванні продовольчої безпеки світу та окремих регіонів.

2. **Довгаль Олена Валеріївна**, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, рецензент, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1) Дослідження набуло б більшої теоретичної цінності, якби автор детальніше проаналізував вітчизняні та закордонні теорії та концепції з продовольчої безпеки в аспекті налагодження логістичної системи поставок продовольства, а також оцінив можливості їх імплементації в процесі забезпечення продовольчої безпеки країни (сторінки 43-45 дисертації).

2) у другому розділі роботи автором розраховано індекс рівня свідомості споживачів щодо сталих принципів споживання як складову індексу сталості виробництва, що є компонентою інтегрального індексу продовольчої безпеки як добуток кількості респондентів проведеного дослідження, що є свідомими принципів сталого споживання, та загальної кількості респондентів, що були опитані щодо дотримання принципів сталого споживання (сторінка 139 дисертації). На нашу думку, використання даного індексу ускладнюється необхідністю застосування польових досліджень, тому доцільно було б замінити його на показник, аналогічний за змістом, проте доступніший для широкого використання, що дозволило б підвищити практичне значення даного індикатора;

3) у третьому розділі здобувачем представлено результати встановлення підходів до формування кадрової політики розвитку персоналу на основі посилення мобільності працівників та розвитку у них конкурентних навичок для забезпечення індивідуальної продовольчої безпеки працівників у розрізі економічної доступності харчування (сторінки 214-216 дисертації). Посилити вагомість виконаного дослідження можна було б шляхом розширення

переліку соціально-економічних детермінант, що використовувалися під час проведення аналізу;
4) у роботі автор проводить аналіз найбільш прибуткових галузей сільського господарства, розглядаючи потенціал залучення інвестицій до кожної з них (сторінки 177-184 дисертації). У той же час робота значно б виграла, якщо автором було б наведено покроковий алгоритм оцінки інвестиційної привабливості галузей сільського господарства для їх подальшого ранжування на основі індексного методу;
5) аналіз взаємозв'язку показників екологічної свідомості, наведений в роботі (сторінки 217-218 дисертації), дозволяє побудувати модель, що описує формування пріоритетів споживання на основі принципів сталого виробництва. Більша конкретизація процесу обрання показників екологічної свідомості та обґрунтування їх вибору за допомогою економіко-математичних методів здатна значно підвищити рівень дослідження.

3. **Погріщук Борис Васильович**, доктор економічних наук, професор, директор Вінницького навчально-наукового інституту економіки Західноукраїнського національного університету, Міністерства освіти і науки України, опонент, надав позитивний відгук із зауваженнями:
1) поставлені завдання, у вступній частині роботи, доцільно було б представити менш диференційовано, згрупувавши їх за змістовим контентом, залежно від структурної частини дослідження;
2) потребує уточнення запропонований автором підхід щодо формування кадрової політики розвитку персоналу на основі посилення мобільності працівників та розвитку у них конкурентних навичок для забезпечення індивідуальної продовольчої безпеки працівників у розрізі економічної доступності харчування (С.25 дисертації);
3) таблицю 1.1. «Основні кодифіковані нормативно-правові акти регулювання інвестиційної діяльності в Україні» слід було б розмістити у додатках до дисертації, зважаючи на її обсяг (понад 3 сторінки);
4) у таблиці 1.8. «Складові інтегрального індексу продовольчої безпеки» до групи компонент для розрахунку індексу достатності продовольства слід було б віднести рівень витрат на забезпечення науково обґрунтованого рівня споживання продуктів харчування, посиливши таким чином зв'язок витратного блоку таблиці з блоком (потребами) в інвестиційному забезпеченні;
5) доцільно було б розвинути думку, висловлену автором на С.62 (п.1.3) щодо об'єднання дрібних товаровиробників та ефекту таких об'єднань у напрямі розширення можливостей для залучення інвестицій;
6) досить слушною, у другому розділі дисертаційної роботи (пп. 2.2., С.95), автором визначено доцільність державної підтримки інвестиційних проектів, визначено сфери реалізації та можливості надання державної підтримки. На нашу думку, варто було б навести у даному розділі конкретний приклад реалізації інвестиційного проекту та особливості надання державної підтримки у конкретному випадку;

7) методику визначення індексів (С.112, С.122, С.134 дисертації) доцільно було б представити в теоретико-методичній частині роботи.

4. **Яценко Ольга Миколаївна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Міністерства освіти і науки України, опонент, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1) позитивно оцінюючи системність, конструктивність, логічність та обґрунтованість теоретичних досліджень автора щодо теоретико-методичних основ інвестування у сільськогосподарське виробництво (с. 29-69) необхідно зауважити, що наразі зарано стверджувати про посткоронавірусний етап у суспільстві (с. 49); також те, що для інтеграції України до європейської спільноти обов'язковою умовою є синхронний галузевий розвиток, адже він може бути і асинхронний, а визначальним фактором виступає узгодження міжгалузевого розвитку для створення передумов для активізації інвестиційних процесів (с.60);

2) дискусійним та таким, що потребує доповнення і пояснення є обґрунтування необхідності залучення інвестицій господарствами населення, як суб'єктом агропродовольчого ринку, що виробляє левову частку сільськогосподарської продукції для проведення масштабної модернізації та запровадження інноваційних технологій (с. 61), адже пізніше автор сама визначає, що за рахунок ефекту від масштабу великі агропідприємства мають змогу виробляти продукцію за значно нижчою собівартістю, ніж це роблять господарства населення, фермерські господарства та інші невеликі виробники (с.62);

3) позитивно оцінюючи економічні результати соціологічного дослідження та практичну значимість, що продемонстровано у роботі, соціологічного опитування, яке проводилося щороку у період з 2016 по 2020 роки (с.139, таблиця 2.55, с.208-209, таблиця 3.32) щодо визначення індексу рівня свідомості споживачів щодо сталих принципів споживання та кольорових атрибуцій споживачів відносно смаків, автору доцільно було обґрунтувати і описати методику проведення, репрезентативність вибірки, похибку і т.п;

4) на схвальну оцінку заслуговує проведений автором SWOT-аналіз заходів із модернізації управління системами зрошення та дренажу в Україні для оцінки ефекту, що матимуть ці заходи на продовольчу безпеку держави (с. 187-189, таблиця 3.23), проте робота значно виграла б, якщо б разом із очікуваннями та оптимістичним прогнозом щодо ефективності проведення заходів із модернізації управління системами зрошення та дренажу в Україні автор додала сценарії розвитку з рекомендаційними стратегіями;

5) позитивно оцінюючи рисунок 3.17 взаємозв'язку показників екологічної свідомості (с.218), яка досягається через зв'язок таких показників, як занепокоєність переробкою упаковки, впливом виробництва на довкілля, поводженням із тваринами, безпечністю складників продукції та сталістю використовуваних виробничих технологій, а також їх безпечністю для наступних поколінь, слід зауважити, що деякі елементи потребують обґрунтування та уточнення (наприклад, як екологічна свідомість споживачів

впливає на інвестиційну привабливість країни та сприяє економічній та фізичній доступності продовольства країни);
6) в цілому на високому рівні продемонструвавши компетенції щодо володіння методичним інструментарієм та науковою термінологією з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка» та понятійним апаратом теми дослідження, дисертанту доречно було б узгодити і систематизувати кількість завдань, висновків і новизни.

5. **Танклевська Наталія Станіславівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету, Міністерства освіти і науки України, опонент, надала позитивний відгук із зауваженнями.
1) у дисертаційній роботі авторкою було проведено ґрунтовний аналіз державної допомоги (табл. 3.1, 3.2 та 3.3 дисертації) з відшкодування витрат виробникам продукції рослинництва в Україні, який, на нашу думку, набув би більш ґрунтовного теоретичного і практичного значення за умов додаткового дослідження кількості сільськогосподарських товаровиробників, які скористалися наданою державною допомогою, та обсягів такої допомоги в розрізі розмірів підприємств-реципієнтів;
2) побудована авторкою крива Лоренца в контексті розподілу обсягу державної підтримки на компенсацію відсоткової ставки за сільськогосподарськими кредитами між регіонами України (С. 155 дисертації) добре репрезентує досліджувану нерівність, проте варто було б проведення кластеризації для розподілу регіонів на профільовані групи за спільними ознаками;
3) заслуговує на увагу проведене прогнозування змін показників забезпечення продовольчої безпеки країни в контексті вивчення споживчої поведінки. Здобувачкою визначені тенденції у формуванні інтернаціоналізованих патернів кольорових атрибуцій, при цьому доцільно було б провести дослідження таких атрибуцій споживачів відносно смаків та інших патернів поведінки в аспекті вибору продуктів харчування не лише серед вітчизняних споживачів, але і серед іноземних респондентів, що дозволило б масштабувати дослідження, вивівши його на якісно новий рівень, та зробити висновки щодо існуючих тенденції на мегарівні (С. 208- 214 дисертації);
4) авторкою детально проаналізовано ефект від досягнення сталого рівня продовольчої безпеки (рис. 1.5 дисертації), поряд з цим доцільно було б зобразити зв'язок між складовими ефекту у вигляді орієнтованого графциклу із елементами реверсивності, що дозволило б висунути додаткові гіпотези щодо циклічного рангу орграфа та провести дослідження щодо їх підтвердження чи спростування;
5) у дисертаційній роботі здобувачкою проведено ґрунтовне дослідження патернів споживчої поведінки в аспекті вибору кольору упаковки продуктів харчування (С. 209-212 дисертації), поряд з цим, було б доцільно використати меншу кількість варіантів кольорів упаковки, об'єднавши їх у кластери за палітрою, що зменшило б дисперсію відповідей респондентів, спростивши

обробку інформації та посиливши статистичну значущість при аналізі зв'язків «продукт - колір», «колір - смак», «смак - продукт».

На дисертацію надійшли звернення інших осіб з її оцінкою.

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування Л.Б. Гнатишин поряд з високою оцінкою дослідження, вказала на певні недоліки. У цілому, виходячи зі змісту дисертації, зазначила, що представлена робота Бурковської Анни Іванівни є логічним і завершеним науковим дослідженням, яке виконано на високому професійному рівні, отримані результати відповідають вимогам щодо їх наукової новизни.

Кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення ННЦ «Інститут аграрної економіки» О.В. Вишневецька зазначила певні недоліки, але в цілому вважає, що дисертаційна робота Бурковської Анни Іванівни являє собою завершене наукове дослідження, має наукову цінність та практичне значення, виконана у відповідності до вимог, що пред'являються до робіт даного типу, а її автор заслуговує на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051Економіка.

Доктор економічних наук, професор Подільського державного університету Н.Л. Корженівська, окрім високої оцінки дослідження, звернула увагу на деякі його недоліки. В цілому, на основі ознайомлення із науковим дослідженням, вважає, що дисертаційна робота Бурковської Анни Іванівни містить у собі якісний науковий аналіз, виконаний на високому професійному рівні, має практично орієнтований характер, а отримані результати відповідають вимогам щодо їх наукової новизни. Автор Бурковська А.І. заслуговує на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

Вищезазначені зауваження в загальному не впливають на високу оцінку дисертаційної роботи Бурковської Анни Іванівни та можуть бути розглянуті в подальших дослідженнях автора.

У рецензіях, відгуках на дисертаційну роботу Бурковської Анни Іванівни на тему: «Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України» зазначено, що дисертаційне дослідження містить науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується єдністю змісту, точністю викладення матеріалу та свідчить про вагомий особистий внесок автора в економічну науку загалом та економічну безпекологію зокрема.

**Загальна оцінка роботи і висновок.**

Дисертаційна робота **Бурковської Анни Іванівни** на тему: **«Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України»** є завершеною самостійною та ґрунтовною науковою працею в межах поставлених завдань.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше у контексті продовольчої безпеки встановлено тенденції у формуванні інтерналізованих патернів кольорових атрибуцій споживачів продуктів харчування, що

дозволяє трансформувати інвестиційну, маркетингову та виробничу політики підприємств для сприяння збереженню довкілля та більш раціонального використання ресурсів підприємств.

Цінність проведеного дослідження та сформованих на його основі висновків виявляється у застосуванні економічних методів для пошуку рішення проблем продовольчої безпеки крізь призму теорії споживчого вибору.

Результати досліджень, які наведені у дисертаційній роботі та опубліковані у наукових статтях, належать авторці та є її науковим доробком. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Внесок автора в наукові праці, опубліковані у співавторстві, конкретизовано у списку опублікованих праць.

Порушень академічної доброчесності у дисертаційній роботі Бурковської Анни Іванівни та її наукових публікаціях не виявлено. Обґрунтованість та достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено використанням сукупності способів та принципів наукового пізнання, загальних та спеціальних прийомів та методів.

Результати дослідження роботи свідчать про опанування здобувачем методології наукової діяльності; рівень набутих знань, умінь та навичок відповідають таким, що висуваються стандартом вищої освіти України за спеціальністю 051 Економіка для третього рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 травня 2022 р. № 424.

За кількістю та рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях, за обсягом, змістом, актуальністю, новизною та практичним значенням результатів дисертація «Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України» відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 31 травня 2019 року) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор **Бурковська Анна Іванівна** заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Результати відкритого голосування:
«За» - 5 членів ради.
«Проти» - немає.

Рішення прийнято одноголосно.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 38.806.004 Миколаївського національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв, присуджує **Бурковській Анні Іванівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради
ДФ 38.806.004 Ольга ВИШНЕВСЬКА

Підпис д.е.н., професора,
декана обліково-фінансового факультету
Миколаївського національного аграрного університету
Вишневської Ольги Миколаївни засвідчую:

Начальник відділу кадрів Людмила МАШКІНА

19.10.2022 р.